

ლიტერატურა სამუშაო

ხაშურის მუნიციპალიტეტის გაზეთ „ხაშურის მოამბის“ დამატება
№6, 30 086010, ორშაბათი, 2025 წელი

კარი ლექსი

ლექსი – როგორც საშველი...

(შოთა დარბუაშვილს)

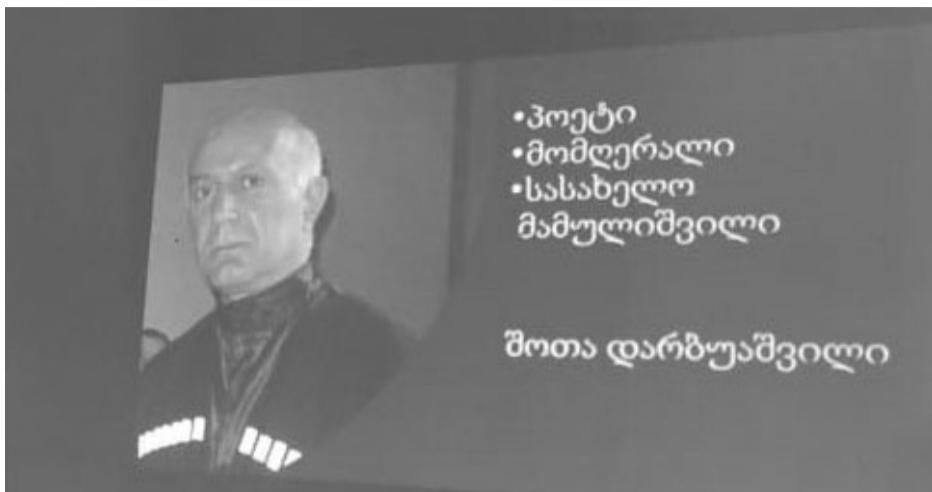
ლექსი სულის სარკმლიდან ავარდნილი ალია,
მიდის, სივრცეს მიარღვევს, ცისკენ მიუხარია.
მერე რა, თუ ტკივილით იშვა, – ესეც ხვედრია,
უფალთან ხომ მუხლმოყრით დაზაფრულნი დგებიან.
ლექსი, როგორც საშველი, ლექსი, როგორც გრძემლის ხმა,
ნეტავი მას, ვისაც კი მისით ფრენა ეღირსა!
ლექსი, გულის ხანძარი, ლექსი – პყრობა საპყართა,
ამ გულიდან წასული იმ გულს რომ ტყვედ ჩაბარდა!
ხშირად ბეწვის ხიდზეც ხომ გაგატარა უვნებლად,
თან, ტალღების ღმუილშიც შენს გულის ხმას უსმენდა...
ლექსი, ზოგჯერ აისის, ზოგჯერ – გედის სიმღერა,
მაგრამ მაინც ხომალდი – შენი ხსნა რომ ინება!
სულის არტერიიდან მომჩერარი, ესოდენ,
წყალის გაღმა-გამოღმა პოეტები მეფობენ.

კარი ლექსი

ა უ ბ ა ლ ა შ ი ნ ი

შოთა დარბუაშვილი - 70

მიმდინარე წლის 30 მაისს სამხრეთ ოსეთის დროებით ადმინისტრაციულ ცენტრში, ქალბატონ თამარ ხიზანიშვილის ხელმძღვანელობით ჩატარდა შოთა დარბუაშვილის სამოცდათი წლის საიუბილეო საღამო. პოეტს იუბილე მიულოცა ადმინისტრაციის ხელმძღვანელმა ბატონმა თამაზ ბესტაევმა; შეხვედრას ესწრებოდნენ მწერლები, უურნალისტები, ივ, მაჩაბლის სახელობის თეატრის მსახიობები, ანსამბლი „ნართები“, საზოგადოების სხვადასხვა ფენის წარმომადგენლები, ვისთვისაც ძვირფასია ბატონი შოთა და მისი შემოქმედება: მზია ხეთაგური, ეთო თედიაშვილი, გია კევლიშვილი-ვესკი, ნაირა ბეჭიევა, თამარ

შაიშმელაშვილი, გერონტი მესხი, ციცი გურიელი, თინა კვალინიძე, რობერტ ოდიკაძე, სოსო პავლიაშვილი, თინათინ კობალაძე, ციცინო ბაბუციძე...

სამოცდათი წელი იქნებ არც ბევრია და არც ცოტა, მაგრამ სამშობლოსი და მშობლიური სამაჩაბლოს ბედ-იღბლით გულმოკლული პოეტისთვის ცოტაა, რადგან კიდევ ბევრი დარჩა სათქმელი „პროზის ციხეში“ გამომწყვდეული პოეტის გულსა და კალამს. მის ნათქვამი სიტყვა ბუდეაშლილი თანამემამულებისთვის

სხვაგვარი სალბუნია სულისა და გონებისა - ფიქრისთვის დაბადებული პოეტი სიმართლეზე ალესილი სასიტყვეთით გულისგულში გვახედებს და მთელი სიგრძე - სიგანით წარმოგვიჩენს თავსდატეხილი უბედურების მიზეზსაც და შედეგსაც... ჩვეული გულმართლობით მზად არის მეგობრობის ხიდად გადოს ალალმართალი გულიდან სისხლის ცრემლით გამოწურული პროზა და პოეზია!

სიკეთითა და სიყვარულით ავსებს გულს შოთა დარბუაშვილის ლექსები. გვახსოვს, როცა საქართველო ჩაბნელებული იყო და სინათლე, მხოლოდ სახლებში კი არა, გულშიც აღარ იყო, შოთას

კარდაკარ დაჰქონდა თავისი პანაწინა კრებული „საქართველოში ქართლის ცრემლია“... დევნილ ბავშვებს სათითაოდ ურიგებდა სათანადო წარწერით. - „მე ცხინვალელი ბიჭი ვარ, დედით და მამით ქართველი, /სიხარული ვარ, სიმღერა, ლექსი, ფიფქი და სანთელი“... - შეხსენება კი არ უნდოდა ჩვენს შვილებს, საიდან იყვნენ, მაგრამ ლექსი ანდერძივით უღერდა და როცა ამ სტრიქონებს წარმოსთქვამდნენ (და, წარმოთქვამენ ახლაც), ცხინვალურად ეჭირათ თავი და ცხინვალელობას სწავლობდნენ!

შოთა დარბუაშვილი განა მხოლოდ პოეტია! - ცხინვალს, საბჭოეთის პერიოდში ჰყავდა ვოკალურ-ინსტრუმენტული ანსამბლი „ბონვარონი“ - იგი ამ ანსამბლის სოლისტი გახლდათ! პოპულარული ბიჭი იყო - გოგონები აფიშებიდან ჭრიდნენ მის ფოტოებს. შოთა დარბუაშვილი დასარტყამ ინსტრუმენტზე უკრავდა - ცეცხლს ანთებდნენ სცენაზე... ორი ერის ძნელბედობამ ლეგენდარული ბიჭების ურთიერთობას ვერაფერი დაკლო, მაგრამ გაღმა-გამოღმა დარჩენილთ ერთმანეთის ჩახუტება და თანადგომა ნამდვილად აკლიათ! მოგვიანებით ხალხური ანსამბლი „ლიახვი“ შეიქმნა. ანსამბლის ხელმძღვანელი და იყო, ან განსვენებული, დიდი მაესტრო დავით ელბაქიძე. ქართული სული აამღერეს ბიჭებმა. არც ოსური რეპერტუარი აკლდათ - იღვრებიდნენ სიყვარულად, სიხარულად, იმედად... მერე, გამოღმა ნაპირზე დარჩენილმა პოეტმა კვლავ ძველებური რიხით ააყოლა ხმა ქართულ-ოსურ სიმღერებს - დღეს ანსამბლ „ნართების“ სოლისტია და კი არ მღერის, კვნესის, იმედის დამშრალ კალაპოტს ეხეთქება ლიახვის ტალღების ხმაურს მონატრებული გულით.

განუყოფელია შოთა და ცხინვალი... მამაკაცისთვის უჩვეულო სინაზეა მის მონატრებაში - იასამნის სურნელნაპკურები ლექსები ჩვენც ბედნიერ წარსულში გვაბრუნებს - ჩადედამინებულ, დახაგებულ იმედს გვინედლდებს და გვიფრთიანებს... დროდადრო „ძველბიჭობას“ იხსენებს და გიტარის სიმებს თრთოლვით ჩამოჰკრავს თითებს - ბედნიერ წარსულში გვაბრუნებს მისი ხმა, მაგრამ შავ-თეთრი, გაურკვეველი აწმყო, მაინც აწერინებს გულისამომგლეჯ სევდიან სტრიქონებს: „სახლებს იშენებენ ლტოლვილი ბავშვები, / მინაზე ლოგინად ქაღალდი დაუგიათ, /ქვებით გაუწყიათ ოთახი

რამდენი, / ცხინვალზე ოცნების კოშკი აუგიათ. / დრომ და ულმობლობამ თქვენი სიზმრებიდან, / რამდენი გაზაფხული მოწყვიტა, / ეგ თქვენი თვალები შიშით იმზირება, კუთვნილი სასახლე-ქოხოდან. / კისერზე გვაწვება ლოდი, კვლავ ლოდინით, / მშობელო კუთხევ და ედემო, /

მანამდე დააგეთ ქალალდის ლოგინი/ თქვე, ბუდეაშლილო მტრედებო!“ – ეს ლექსი კი არა, დევნილი ბავშვების გულში დაფესვიანებული, შრეებად დაწნეხილი ტკივილია. „გაურკვეველი არაფერია“... წერს ლექსში „ხან სევდიანი“, „ხან მხიარული“ პოეტი და შინ დაბრუნების ლოდინით დაღლილ გულზე ჩამოყავარჯნებულს მხოლოს იმის შიში აქვს, ვაითუ „უცხო ქალაქში მოუსწროს გარდაცვალებამ“!

„მამის იავნანას“ ჰერი შოთას ლექსები – ისე უმდერის და ეფერება, თითქოს ჯერ თვითონ დაიბადა და მერე ჩვენი კოპნია ქალაქი. კარგად უნდის მშობლიური ქალაქის ისტორიის სიღრმე და სიმაღლე... სჯერა მრავალეროვნული სიყვარულისა და მეგობრობის ფესვების განედლების, ჩატეხილი ხიდის გამთლიანების, მავთულხლართის სამსჭვალებიდან თავდახსნის, – „დაიღალა ქართველი, საქართველოს ლოდინში!“ ორმაგად მწარეა დევნილი პოეტის ბედ-ილბალი - აქაურიც უნდა იყოს და იქაურიც! როგორმე უნდა გააგებინოს მომავალ თაობას, რა არის მავთულხლართს მიღმა დარჩენილი, რა არის იქ ისეთი, რისთვისაც აუცილებლად უნდა დაბრუნდეს დევნილი! „გადახსნილი მაქვს გული მთლიანად, გაშიშვლებული ხსოვნის წინაშე“ – წერს პოეტი და მწუხარედ მიმართავს „იქით“ დარჩენილ მიწა-წყალს: „ვერ გაიხარე... ალბათ ასეა – რაც იყო, ისიც წარსულში დარჩა, / ეს აწმყო შენთვის თეთრი ღამეა, სევდათა დრო და მთვარეთა მარხვა... / არაფერს არ გთხოვ, ეულად ვრჩები, იმედის ფსკერზე ხილვებს ვაპურებ, / სამაჩაბლოში ქართვლის ცრემლია, როსმე, ეს ცრემლი გულზე მაპურეთ!“ – დიდი, მამაცი გული აქვს პოეტს – ხელენიფება მაჩაბლობა, ელიოზიშვილობა, ბესთაუთობა, კასრაძეობა... ძნელია ამ ტვირთის ტარება... უძლებს!

ციცინო ბაბუციძე –

სამაჩაბლოდან დევნილი პოეტი, პროზაიკოსი

ნოტი ქადაგიშვილი

ვან გოგის ფერებით

18 ივნისს, ხაშურის მუნიციპალიტეტის შემოქმედებითი განვითარების ცენტრში გამოფენა ჩატარდა სახელწოდებით „ვან გოგის ფერებით“, რომელშიც პედაგოგ დალი ხოლუაშვილის ხელმძღვანელობით, მისმა მოსწავლეებმა, საკუთარი ნამუშევრებით მივიღეთ მონაწილეობა.

ერთობლივი გადაწყვეტილებით, დღევანდელი დღისა და ჩვენი ნახატების თემატიკის ინსპირაცია ვინსენტ ვან გოგი იყო.

ფერწერულად გავაცოცხლეთ როგორც ორიგინალი, ასევე, მხატვრის სტილში შესრულებული ნახატები.

მუშაობის პროცესი სავსე იყო დადებითი ემოციებითა და ცოცხალი განწყობით. გვინდოდა სამყაროსთვის ვან გოგისეული ხედვით, სევდითა და სიყვარულით შეგვეხდა.

მიუხედავად იმისა, რომ მე უკვე ამ ცენტრის კურსდამთავრებული ვარ, ღონისძიებაში მონაწილეობა მაინც მივიღე.

მინდოდა, ჩემი ეს ნამუშევარი პატარა გამოწვევა ყოფილიყო. ამიტომაც შევქმენი ვან გოგის ნახატების კოლაჟი და საღებავში ჩავდე მთელი ჩემი გრძნობა და განწყობა.

თელევიზიანული განცხადება

წერა...

ეს მარადიული გრძნობა..., ემოცია, ინსტინქტი თუ ჩვევა, რომელიც მოსვენებას არ გვაძლევს და ცხოვრებას მუქ ფერებში გვიფერადება...

და, როცა გვინია, რომ მორჩა! მე გავთავისუფლდი წყენებისგანო – აი, ზუსტად მაშინ გადებს (ცხოვრება ისეთ სიტუაციებში, სადაც მივინებული თუ გაუცნობიერებელი წყენები, სხვებზე თუ საკუთარ თავზე, ამოდის ზემოთ და ყველაფერს თავდაყირა აყენებს...

საინტერესოა ნიკოლაი ბულგაკოვის თვალსაზრისი ამ მარადიულ გრძნობაზე, რასაც წყენა ჰქვია:

„თუ ადამიანს მყარად აქვს გადაწყვეტილი გაერკვეს და თავიდან მოიშოროს ეს მტანჯველი გრძნობა, ის კარგად და გულდასმით გაეცნობა...

ვინც ჯერ მზად არა ამისთვის, ის ისედაც გაატარებს დაა...

წყენა – ეს არის ქედმალობისა და ურთიერთობის სიმწირის (უუნარობის) შედეგი. ყველა ადამიანს ახასიათებს წყენა.

საწყენია, აბა რა არის:

როდესაც სამსახურისკენ მიმავალს, გამოპრანჭულს, ვიღაც ფეხს დაგაბიჯებს და დაგისვრის საგულდაგულოდ განმენდილ ფეხსაცმელს...

ან საყარელი ადამიანი ისეთ რაღაცას გეტყვის, რომ გული ჩაგწყდება.

საწყენია? – რა თქმა უნდა!

და ასე... უამრავი მაგალითის ჩამოთვლა შეიძლება, როდესაც ერთმა, უმნიშვნელო ქმედებამ ან სიტყვამ შეიძლება მთელი დღე ჩაგამნაროთ, ასე არ არის?

და მაინც, საიდან ჩნდება ასეთი დამთრებუნველი გრძნობა?

საქმე ის არის, რომ შეუძლებელია, ვინმერ ან რამერ გაწყენინოს!

შეუძლებელია!

რადგან ადამიანი თავად იღებს გადაწყვეტილებას, ეწყინოს თუ არა!

თავად აკეთებს ამ შეფასებას და წყენასაც თავად იღებს ან არ იღებს!

ადამიანი თავად წყვეტს, საწყენია ეს თუ არ არის საწყენი!

ის, რასაც ერთი ატარებს, მეორეს სწყინს...

და ეს ძირითადად ხდება გაუცნობიერებლად:

– აი, როგორ არ უნდა გეწყინოს, როდესაც უფროსი სრულიად უსამართლო შენიშვნას გაძლევს?

ან როგორი რეაქცია უნდა გქონდეს, როდესაც საყარელი ადამიანი გაგცვლის, შენი აზრით, ულირს პარტნიორში?

ან სხვაგვარად, როგორ უნდა უჩვენო სამყაროს, რომ შენ უემაყოფილო ხარ?

...და ამ ყველაფრის შედეგად, ზრდასრული ადამიანები ვემსგაეცებით პატარა, ნაწყენ ბავშვებს, რომლებსაც სურთ წყენებით, გაბუტვით და ცრემლებით მიაღწიონ თავისას... მიიქციონ ყურადღება, მაგრამ რას უნდა მიაღწიოს უკე ზრდასრულმა ადამიანმა ამ ცხოვრებაში, რომელსაც გულწრფელად სჯერა, რომ წყენებით (მიზეზით თუ უმიზეზოდ) შეიძლება ვინმეს რამე გააკეთებინოს და რომ ეს გრძნობა რაიმეში დაეხმარება?

ადამიანები უმეტესად ვერ ვაცნობიერებთ, რომ წყენა ეს არის დესტრუქციული ემოცია, რომელიც ხელს გვიშლის განვითარებაში.

და შეუძლებელია წყენებით დამძიმებულმა, ნარმატებებს მივლინოთ ცხოვრების რომელიმე სფეროში....

თუ წყენას მივცემთ საშუალებას, რომ შემოაღწიოს ჩვენს სულში და იქ საფუძვლიანად დაიდოს ბინა, ის გახდება ჩვენი ძირითადი გრძნობა და დაბლოკავს სხვა გრძნობა-ემოციების განვითარებას.

ამასთან, ჩანასახშივე დაბლოკავს სხვა, ნათელ ემოცია-მისწრაფებებს, რომლებიც აუცილებელია ადამიანის პიროვნული ზრდის გზაზე

წყენა მთავარი პარიერია მაზნის მიღწევის გზებზე.

წყენა ფიზიკური დაავადებების მთავარი წარმომშობი მიზეზია.

მაინც რა უდევს საფუძველში ამ შეგრძნებას?

თითქმის ყველა წყენის საფუძველში დევს განუხორციელებელი სურვილები და გაუმართლებელი მოლიდინები.

მაგალითად: როდესაც თქვენთვის ახლობელი და საყარელი ადამიანებისგან მუდამ რაიმეს ელით და ვერ მიღეთ...

აი მეუღლე დღეს სამსახურიდან ადრე გამოვა და კაფეში დავსხდებით... (ვერ გამოვიდა და არ დასხვდით).

ჩემი შვილი შესანიშავად ისწავლის და ყველაზე პრესტიულ უმაღლეს სასავალებელში ჩაბარებს, თანაც, უფასოდ.... (ვერ ისწავლა, ვერ ჩაბარა და ზოგადად, სულ სხვა რამის კეთება სურს ცხოვრებაში)...

და ასე შემდეგ და ასე შემდეგ....დაუსრულებლად...

წყენები თითქოს არსაიდან აღმოცენდებიან და სინამდვილეში კი – ჩვენი ფანტაზიები უდევთ საფუძვლად...

შედეგად კი ვიღებთ მუდმივ უკავიყოფებას, კამათს, უთანხმოებას, რომელსაც ბოლო არ უჩანს...

ჩვენი ახლობელი კი ვერც ხვდებიან, რა დააშავეს და რაშია პრობლემა ან საერთოდ-დამარცვალის კომპლექსი უკითხებებით და უნებლივიდ მთავარი როლი ენიჭებათ ჩვენი „გონების უბედურების სპექტაკლში“...

შესაბამისად, ნაწყენი ადამიანი არამარტო საკუთარ თავს და ფსიქიკას ინადგურებს, არამედ დესტრუქციულ ემოციებს – საყარელ ადამიანებსაც ახვევს თავს...

იმისთვის, რომ წყენებმა არ დაანგრიოს ჩვენი ცხოვრება, სამყარო, ჩვენი გეგმები და პიროვნება, აუცილებელია ვისწავლოთ არა მათთან ბრძოლა, არამედ, მათი ტრანსფორმაცია.

მათთან ბრძოლა და წინაღმდეგობა უშედეგოა, რადგან ერთის ადგილზე მეორე ჩნდება, მეორეს ადგილზე მესამე და ა.შ.

ამიტომ საჭიროა ვისწავლოთ მათი ჩანაცვლება, გადაკეთება, ტრანსფორმაცია – ნეგატიური ემოციური ფონიდან – დადებით და რესურსულ ენერგიებზე!

ამისთვის:

ვუშვებთ, ვთავისუფლდებით წყენებისგან!

თუ ნაწყენი ხართ ერთ, კონკრეტულ ადამიანზე, ან ადამიანებზე, უნდა გააცნობიეროთ, რომ...

ისინი, უბრალოდ, თქვენი ცხოვრების მთავარი მასწავლებლები არიან!

მათი საშუალებით სამყარო გიჩვენებთ რაღაცას, მიგანიშნებთ, გაიძულებელ რომ ყურადღება გაამახვილოთ რაიმე კონკრეტულ საკითხზე ან თემაზე ან ემოციაზე....

ამიტომ, კარგი იქნება ამის გაცნობიერება და შემდგა უკვე მათი ჩაგენება საქმის კურსში:

მიწერეთ, რომ არ ხართ მათზე ნაწყენი, ან დაურეკეთ და გააგებინეთ თქვენი პოზიცია...

თუ მათ არ სურთ თქვენი ნახვა და მოსმენა, ან თქვენ არ შეგიძლიათ ეს,

მაშინ გამოიყენეთ ვიზუალიზაციის მეთოდი –

ნათლად წარმოიდგინეთ ის ადამიანი, ვისაც პატიობთ და მთელი გულწრფელობით, სიყვარულით, სულით და გულით გამოიტვით გველაფერი, რისი თქმაც გულით...

აპატიეთ არა იმისთვის, რომ ასეა საჭირო, არამედ – მთელი გულით და გულწრფელად! თქვენთვის!

შეეცადეთ, წყენამ ღრმად არ შეაღწიოს თქვენს სულში!!..

შეძლებისდაგვარად გაეცალეთ უსიამოვნო სიტუაციებს და ადამიანებს, რომ არ მოხდეს ახალი წყენების პროვოცირება.

და გახსოვდეთ:

ნაწყენი და აგრესიული ადამიანები – ენერგეტიკულ ვამპირებად იქცევიან, ძალაუნებურად, და ნეგატივით ცდილობენ, თქვენგან წაიღონ სუფთა ენერგია...

ნუ მისცემთ ასეთ შანსს!

მიზნების მიღწევის გზაზე, ნუ იმოქმედებთ ზედმეტად რადიკალურად!

თუ გონებაში უკვე დასახული გაქვთ გეგმები (გახდეთ მდიდარი, შეძლებული, ბედნიერი ადამიანი და ასე არ შეაძლება მთკერ და მათკერ ძალიან ფრთხილად და მევეთორი მოძრაობების გარეშე)...

ნუ დაუთმობთ დღროს და ზედმეტ ყურადღებას წყენებს (აი, მაინც არ გამომივიდა...) სამყაროს უჩვენეთ თქვენი სიმშვიდე და არა გადამეტებული დაინტერესება აღნიშნული მიზნით (თუ ამას ვერ მივაღწევ – ვერ ვიცოცხლებ და ა.შ.), რადგან როდესაც წყენისკენ მიღრეკ